

РЕШЕНИЕ

№ 1139

гр. София, 23.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 26.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **8920** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, ал.3 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. с чл. чл.2в, ал.1, т.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ), вр с чл. 4 §3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).

Образувано е по искова молба вх. № 30947/10.09.2021г. от А. И. Д. от [населено място], [община], област С. З. срещу Върховния административен съд за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от нарушаване правото на Европейския съюз (ЕС) в окончателното Решение № 6950 от 09.06.2021г. по адм.д. № 13641/2020г. по описа на ВАС в размер на 58817,97 лв., както и на законната лихва в размер на 1535,93 лв. от датата на настъпване на вредите до датата на подаване на исковата молба, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че претърпените вреди са в общ размер 58817,97 лв, от които:

- 48892 лв. сумата по оставения в сила АУПДВ № 24/112808391/3/01/04/01 от 17.10.2018г. на директора на ОД на ДФЗ – Х.
- 1424,84 лв. – разноски, за които ищцата е осъдена с Решение № 703 от 13.11.2020г. по адм.д. № 271/2020г. по описа на Административен съд – Хасково;
- 100 лв. – разноски, за които ищцата е осъдена с Решение № 6950/09.06.2021г. по адм.д. № 13641/2020г.;
- 10 лв. – държавна такса за жалба пред Административен съд –Хасково;
- 2000 лв. - адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 1175/2018 по

описа на Адм съд – Х.;

- 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 9378/2019г. по описа на ВАС;

- 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 271/2020г. по описа на АС –Хасково

- 391,13 лв. – държавна такса за касационна жалба пред ВАС;

- 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 13641/2020г. по описа на ВАС.

Ищецът твърди, че в решението си ВАС е нарушил разпоредбите на чл. 4, пар.1, б. е), чл.44, пар. 4, б в) и чл.32 пар.2 б. iii) от Регламент (ЕС) № 1307/2013 на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г. и на чл. 61, пар2 и чл.47, пар.4 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г. Конкретно се сочи, че възприетият от ВАС извод на директора на ОД на ДФЗ – Х., че УПИ IX-55 не се обработвал, поради което е изключен от размера на стопанството на ищцата, в резултат на което тя е следвало да възстанови получената по договора сума противоречат на посочените разпоредби на Регламент (ЕС) № 1307/2013 на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г., според които имот поставен по угар, отговаря на условията за подпомагане и не се дължи възстановяване на получените за този имот безвъзмездни финансови помощи. Твърди, че в процедурата по проверка на стопанството на ищцата не е участвал орган, функционално независим от органите, отговарящи за изпълнението на програмата, както и че не е взето предвид, че било налице тежко природно бедствие, засегнало стопанството – наводнение.

В представения писмен отговор, ответникът изразява становище за допустимост на иска, но счита същия за неоснователен и недоказан. На първо място счита, че липсва приложима и относима към правното положение на ищеца съюзна норма. Твърди, че адресат на регламентите на ЕС са държавите членки, а не частноправните субекти, поради което техните разпоредби не пораждаат пряко права в полза на такива субект, каквито са получателите на помощта. Изложени са доводи, че Регламент № 1305/2013 оставя на държавите членки свобода на преценка относно реда и условията за прилагане на предвидените в него помощи. Счита, че решението на ВАС не обективира изобщо нарушение на правото на ЕС, още по-малко такова с достатъчно сериозен , очевиден характер. Според ответника липсва и причинно-следствена връзка. Моли съда да отхвърли иска като неоснователен и недоказан. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура изразява становище, че искът е неоснователен и недоказан.

Към делото са приложени адм. д. № 271/2020г. и адм.д. № 1175/2018г. по описа на Административен съд – Хасково, както и адм.д. № 672/2018г. по описа на Административен съд Стара Загора.

От фактическа страна по делото е установено, че с уведомително писмо /УП/, Приложение № 8 и рег. № 24/112/08391/301/01 от 06.06.2017г. А. И. Д. подава уведомление до изпълнителния директор на Държавен фонд “Земеделие” – Разплащателна агенция (ДФЗ-РА) за поддържане на икономически размер на стопанството, не по-малък от този, за който било получено второ плащане и за инвестиране на най-малко 2 000 евро от второто получено плащане за една или няколко дейности, описани в договора за финансова помощ с ДФЗ. В р. III на същото заявителката описва вида инвестиция – моторна пръскачка OLEO M. MB 800куб. м. на

цена с ДДС 4200лева, като декларира размер на стопанството след второ плащане 11,76 ИЕ. Към заявлението са приложени регистрационна карта на земеделски производител, анкетна карта за регистрация на земеделски стопанин от 25.11.2016г. с посочени два имота с местонахождение в [населено място] и [населено място], като от анкетен формуляр /вх. №180/ се удостоверява, че имотът в [населено място] е с обща площ от 7,3272 ха и с начин на трайно ползване – ниви и през текущата година на него се отглежда лавандула. Видно от табл.2 от формуляра е заявен и имот от 1,45 ха. за втори /междинни/ култури – други зеленчуци. В анкетен формуляр № 02/24.11.2016г. и касаещ местонахождение на имота в [населено място], общ. Гълъбово, като използвана земя са посочени три имота /под наем/ с начин на трайно предназначение- зеленчукови градини и други, сред които са имоти с площ от 0,1330 ха, 0,1900ха и 0,4020 ха. В табл. 2 към формуляра под код 30501 и вид култура – краставици, в колона „намерения за засети/засадени площи“ е посочено 0,6ха. Съставена е справка за дейността на А. И. Д. за стопанската 2016-2017г., като в таблица са дадени обобщени данни за обща ползвана площ от 8,0522ха и засадени култури. Приложен е и договор за покупко-продажба на моторна пръскачка, ведно с фактура за сумата от 4200,00лв. с ДДС, платежни документи и приемо-предавателен протокол и др.

От контролен лист за посещение на място на имот в [населено място], общ. Гълъбово относно заявка за плащане по проект с № 24/112/08391/3/01/01 е установено наличие на моторна пръскачка. Съгласно стр.5/12 от контролния лист за посочени три имота в [населено място].

При посещението на място са отразени следните констатации – за имот УПИ IX-55, кв.28, от 4.02 дка, по договор за насаждане на градински краставици – площ 2,77 дка, констатацията при посещението на място била – съответства. За останалите два имота, посочени в таблицата на стр.5 от контролния лист, които по договор също са за засаждане на градински краставици, констатацията от проверката е: “визуално не съответства”. Отбелязано е, че културите, обект на инвестицията, не са засадени. Като забележка в контролния лист е посочено, че „при посещението на място е установено, че площта на отгледаните краставици градински, не съответства на площта заложена по документ, което налага извършването на проверка на място“. Отбелязана е датата на посещението на място – 20.06.2017г. и са положени подписи. Ползвателят е подписал контролния лист „без забележки“.

Със Заповед № 333004/13.07.2017г. е наредено извършване на проверка на място на кандидат с УРН 584753, относно заявление с УИН 24/110912/74810. За извършената проверка на място [населено място], общ. Гълъбово е съставен контролен лист. В Приложение №1 към него е посочено, че имот УПИ IX-55, кв.28 към момента на проверката е площ под угар. По данни на кандидата площта на имота е в процес на обработка и подготовка за засаждане на късна реколта от краставици. Приложена е декларация. В представените на 02.08.2017г. дневник на стопанството и ДПХО няма записи за извършени мероприятия и обработки на имота за стопанската 2016/2017г. На 03.08.2017г. е представена част от Дневник на стопанството със записи за имот УПИ IX-55, кв.28. Ползвателят е присъствал на проверката на място. В декларацията на стопанина от 20.07.2017г., е декларирано, че дворно място /УПИ IX-55, кв.28/ е в процес на обработка и подготовка за засаждане на късна реколта от краставици, декларирано е, че стопанинът засадил ранна реколта на дворно място УПИ 230/231, като след процеса на обработка и засаждане предстои актуализиране на анкетната

карта.

С уведомително писмо (УП) изх. №01-260-6500/191 от 04.08.2017г. А. Д. е уведомена за констатирани несъответствия при извършена ѝ проверка на място и ѝ е дадена възможност да направи забележки и възражения в срок 14 дни от датата на получаване на писмото.

В докладна записка /ДЗ/ от Началник отдел „РТИ“ – Х. до директора на дирекция „ТИ“ ДФЗ е посочено, че от извършената документална проверка на фактите е налице съмнение, че разходооправдателните документи са фиктивни.

С докладна записка от директора на ОДЗ - Х. до изпълнителния директор на ДФЗ е предложено извършване на проверка от дирекция „Противодействие на измамите“.

Със заповед № 03-260/РД/319 от 24.08.2017г. на Директор ОДЗ-Х. нарежда спиране обработката на УП, Приложение № 8, с вх. № 24/112/08391/3/01/01 от 06.06.2017г. във връзка с договор за финансово подпомагане сключен с А. И. Д. от 07.11.2012г. и подадена от нея заявка за второ плащане от 25.11.2015г.

До директора на ОДЗ-Х. е подадено становище от дирекция „Правна“ при ДФЗ от 28.08.2017г, в което е посочена нуждата от извършване на повторна проверка на място на кандидата А. Д.. Със заповед № 344479/13.09.2017г. е наредено извършване на проверка на място с начална дата 13.09.2017г. и крайна 25.09.2017г. За повторната проверка е съставен контролен лист, подписан от проверяваното лице без забележки на 14.09.2017г. Приложена е декларация от 14.09.2017г. При посещението на място е установено, че в имота /УПИ IX-55, кв.28/ няма засадени градински краставици, същият е под угар.

На 29.09.2017г. отново е извършено посещение на място в УПИ IX-55, кв.28, за което е съставен контролен лист. Според направената забележка в имота няма засадени градински краставици, а същият е под угар, което е видно от направените снимки. Има и забележка от ползвателя от 29.09.2017г., че „на предната проверка с представител на РА-РТИ Х. установихме и снимахме късните ми засаждения на семка за производство на късна реколта. Приложила съм декларация с която посочвам датата, на която съм започнала засаждането на семките“.

С докладна записка от 23.04.2018г. директорът на ОДЗ-Х. иска окончателно становище от дирекция „Правна“ по договор № 24/112/08391 от 07.11.2012г. по мярка 112 от ПРСР 2017-2013г. Със становище от 30.05.2018г. дирекция „Правна“ при ДФЗ заявява, че са налице фактически и правни основания за издаване на акт за възстановяване на получени плащания по договора със стопанина.

Производството по обработка на УП, Приложение №8 от 06.06.2017г., е възобновено със заповед № 03-260-РД/155 от 10.07.2018г.

А. И. Д. е уведомена за констатирани несъответствия при проверката на място и ѝ е дадена възможност за писмени забележки и възражения в 14-дневен срок. За извършената проверка е съставена докладна записка от началник отд. „РТИ“ Х. от 14.09.2017г.

С писмо рег. № 24/112/08391/3/01/22/01 – изх.№01-260-6500/1000 от 17.09.2018г. А. Д. е уведомена, на осн. чл.26, ал.1 от АПК, вр. с чл.34, ал.3 от АПК, че ДФЗ открива производство по издаване на АУПДВ за задължение в размер на 48 892,00 лева. В уведомителното писмо са отразени констатациите, във връзка с които се открива производството, посочен е изчисленият икономически размер на стопанството в ИЕ, посочени са правните основания, на които се дължи връщане на вече изплатени суми, както и размерът на задължението. Дадена е възможността в 14-дневен срок от

получаване на писмото да се представят писмени възражения по основателността и размера на публичното вземане, както и писмени доказателства.

С АУПДВ №24/112/08391/0/04/01 от 17.10.2018г., издаден от директора на ОД на ДФЗ –Х., на осн. чл.27, ал.3 и ал.4 от ЗПЗП и чл.162, ал.2, т.8-9 от ДОПК, в тежест на А. И. Д. е установено публично държавно вземане в размер на 48 892,00 лева ведно с лихва, считано от датата 29.09.2017г., датата на узнаване на неизпълнението на нормативните и договорни задължения, като с акта, раздел I е прекратен Договор № 24/112/08391 от 07.11.2012г. на осн. т. 4.7 и т.4.8, б. “е”.

АУПДВ е обжалван и с Решение № 378 от 14.06.2019 г., постановено по адм. дело № 1175/2018 г., Административен съд – Хасково прогласява за нищожен обжалвания АУПДВ в частта на т. 1 от него поради липса на материална компетентност на органа, който го е издал, а по т. 2 от оспорения АУПДВ, с която на А. Д. се определя подлежащо на възстановяване публично държавно вземане, е отменен като незаконосъобразен.

С Решение № 3767 от 11.03.2020г. по адм.д. № 9378/2019г. по описа на ВАС е отменено Решение № 378 от 14.06.2019 г. на Административен съд - Хасково, постановено по адм. дело № 1175/2018 г. и делото е върнато за ново разглеждане от друг съдебен състав на същия съд. За да стори това ВАС приема, че обжалваният АУПДВ е издаден от компетентен орган.

При новото разглеждане на делото пред Административен съд Хасково е назначена съдебно агро-икономическа експертиза. Според заключението на вещото лице размерът на стопанството на жалбоподателката в икономически единици след извършените през 2017г. проверки на място е 6.09 ИЕ. В случай, че при изчисляването му не е изключен имот УПИ IX-55, кв.28 в землището на [населено място], [община], този размер би бил 11.06 ИЕ.

Съдът приема, че след извършените административни проверки, посещение на място и проверки на място след второ плащане е установено неспазване разпоредбите на чл.33, ал.1 и чл.8а, ал.1, т.2 от Наредба 09/03.04.2008г. за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка „Създаване на стопанства на млади фермери“ от ПРСР 2007-2013г. / Наредба 09/03.04.2008г./, както и на т.4.7 и т.4.8 , б. “е“ от Договор №24/112/08391 от 07.11.2012г. Решаващият състав стига до извод, че последният е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с материалния закон. С Решение № 703 от 13.11.2020г. по адм. д. № 271/2020г. Административен съд – Хасково отхвърля жалбата на А. Д. срещу АУПДВ № 24/112/08391/3/01/04/01 от 17.10.2018г., издаден от директора на ОД Х. на ДФЗ.

С Решение № 6950 от 09.06.2021г. по адм. д. № 13641/2020г. ВАС оставя решението в сила. За да стори това ВАС се позовава на констатациите при извършеното посещение на място на 20.06.2017г. и последвалата проверката на място, приключила на 03.08.2017г., че УПИ IX-55, кв.28 е под угар. Във връзка с посоченото от А. Д., че УПИ IX-55, кв.28 е в процес на обработка и подготовка за бъдещо засаждане на късна реколта от краставици, е извършена поредна проверка на място на 14.09.2017г., при която отново е констатирано, че УПИ IX-55, кв.28 е под угар, няма обособени лехи, нито поникнали растения краставици. Във връзка с приложена декларация от прозизводителя, че е извършено късно засаждане на градински краставици на 01.09.2017г., поради която причина към момента на проверката все още не са поникнали, отново е извършено посещение на място, при което за посочения имот е

констатирано за пореден път, че е под угар. При тези констатации, изчисленият от ответника икономически размер на стопанството е 6.09 ИЕ и ВАС е приел, че правилно и в съответствие с нормите на чл. 33, ал. 1 във вр. с чл. 8, ал. 1, т. 2 от Наредба № 9/03.04.2008г. административният орган е приел, че жалбоподателката следва да възстанови получената по договора финансова помощ в размер на 48 892 лв. Установената фактическа обстановка не се оспорва от сраните.

Съдът достига до следните правни изводи:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове. Разпоредбата на чл. 2в от ЗОДОВ (ДВ, бр. 94 от 2019 г.) урежда ред за разглеждане на иски срещу държавата за вреди от нарушения на правото на Европейския съюз (ЕС). Съгласно чл. 2в, ал. 1, т. 1 ЗОДОВ административните съдилища притежават компетентност да решават спорове, при които се твърди, че вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд. Тези иски се разглеждат по реда на АПК.

Съгласно чл. 203, ал. 1 и ал. 2 АПК исковете за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на Глава единадесета. (чл. 203-207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност по ал. 1 се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди или на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража. По силата на чл. 203, ал. 3 АПК (ДВ, бр. 94 от 2019 г.) по реда на същата глава се разглеждат и исковете за обезщетения за вреди, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, като за имуществената отговорност и за допустимостта на иска се прилагат стандартите на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушение на правото на Европейския съюз.

Извъндоговорната отговорност за нарушения на правото на ЕС е уредена в чл.240, §2 от ДФЕС - в случай на извъндоговорна отговорност, Съюзът, в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите-членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от неговите институции или служители, при изпълнението на техните задължения. Доколкото други първични актове на правото на ЕС (ПЕС) не уреждат обезщетяването на вредите, причинени от държавата за нарушения на ПЕС, тази възможност се извежда от практиката на Съда на европейския съюз (СЕС, Съдът).

Практиката на СЕС в тази материя - Решение от 19 ноември 1991 г. по съединени дела С-6/90 и С-9/90 и Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела С-46/93 и С-48/93 - Съдът достига до извод, че "при такива обстоятелства правото на обезщетяване е признато от общностното право, при положение че са изпълнени три условия, а именно че 1. нарушената

правна норма има за предмет предоставянето на права на частноправните субекти, че 2. нарушението е достатъчно съществено и накрая, че 3. съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност държавата, и вредата, претърпяна от увредените лица.

В решение от 2009.2003г., Kobler, по дело C-224/01 СЕС е имал възможност да се произнесе, че принципът, според който държавите членки са длъжни да поправят вредите, причинени на частноправни субекти от нарушение на общностното право, за които те отговарят, се прилага и когато, нарушението произтича от решение на юрисдикция, която се произнася като последна инстанция, ако нарушеното общностно правило има за предмет предоставянето на права на частноправни субекти, нарушението е достатъчно съществено и съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпените от увредените лица вреди. За да определи дали нарушението, което произтича от такова съдебно решение, е достатъчно съществено, компетентният национален съд, като отчита спецификите на юрисдикционните функции, трябва да изследва дали това нарушение разкрива явен характер.

Съобразно трайно установената практика на СЕС, цитирана в отговор на въпроса, по който обжалването е допуснато, силата на пресъдено нещо не може да е пречка за реализиране на отговорността на държавата да обезщети вредите от такова нарушение. Изрично в мотивите към решението си по дело № C-173/03 СЕС заключава, че ПЕС се противопоставя на прилагането на национален закон, който изключва отговорността на държавата в случаите, в които нарушението произтича от погрешното тълкуване на правото от страна на националния съд или от погрешната му оценка на фактите и доказателствата, тъй като тези дейности представляват основна част от правораздавателната дейност и неправилното им упражняване може да доведе до явно нарушаване на ПЕС. Невъзможността държавата да бъде подведена под отговорност за нарушаване на правото на ЕС от страна на национален съд в подобни случаи означава принципът за отговорността на държавата да бъде изпразнен от смисъл. Затова в производството по реализиране на тази отговорност сезираният съд е в правомощието си да преценява процеса по събиране и анализ на доказателствата и установяване на фактите във влязлото в сила решение на друга национална юрисдикция от гледна точка на съответствието им с ПЕС.

Що се отнася до условието относно **неправомерното поведение** на институция, изисква се да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти (решения от 4 юли 2000 г., по дело C-352/98 P, EU: C: 2000: 361, т. 42 и 43 и решение от 9 септември 2008 г., по съединени дела C-120/06 P и C-121/06 P, EU: C: 2008: 476, т. 173).

Неправомерните действия на ВАС, според твърденията на ищеца, се изразяват в постановяването на финален съдебен акт – Решение № 6950 от 09.06.2021г. по адм.д. № 13641/2020г. на ВАС. С него е оставено в сила Решение № 703 от 13.11.2020г. по адм. д. № 271/2020г. на Административен съд – Хасково, с което е отхвърлена жалбата на А. Д. срещу АУПДВ №

24/112/08391/3/01/04/01 от 17.10.2018г., издаден от директора на ОД Х. на ДФЗ.

ВАС приема, че правилно и в съответствие с нормите на чл. 33, ал. 1 във вр. с чл. 8, ал. 1, т. 2 от Наредба № 9/03.04.2008г. административният орган е приел, че А. Д. следва да възстанови получената по договора финансова помощ в размер на 48 892 лв.

А. Д. е ползвател на финансова помощ по сключен между нея и ДФЗ Договор №24/112/08391 от 07.11.2012г. в размер на 48 892.00 лв. В одобрения бизнес план – приложение и неразделна част към договора е заложено увеличаване икономическия размер на стопанството от 4.14 ИЕ на 11.76 ИЕ към периода на проверка изпълнението на бизнес плана – третата година от сключването на договора. Сумата по договора е изцяло изплатена на ползвателя, като второто плащане е извършено за размер на стопанството от 11.76 ИЕ.

В чл.33, ал.1 от Наредба № 9/03.04.2008г. е предвидено, че в случай че ползвателят на помощта не изпълнява свои нормативни или договорни задължения след изплащане на финансовата помощ, РА може да поиска връщането на вече изплатени суми заедно със законните лихви към тях и/или да прекрати всички договори, сключени с ползвателя на помощта. Съгласно нормата на чл. 8а, ал. 1, т. 2 от Наредбата, ползвателят на помощта възстановява цялата сума на получените по чл. 6 плащания заедно със законната лихва към тях, когато бъде установено, че не поддържа икономическия размер на стопанството, за което е получил плащането по чл. 6, т. 2.

Съгласно т. 4. 7 от Договора фондът изисква връщането на вече изплатени суми, както по първото, така и по второто плащане, заедно със законните лихви върху тях и/или прекратява всички договори, сключени с ползвателя на помощта, когато ползвателят не изпълнява свои нормативни или договорни задължения след изплащане на финансовата помощ. В т. 4. 8, б. "е" от горепосочения договор е регламентирано, че фондът изисква връщане на вече платените суми по първото и и/или второто плащане по договора, заедно със законната лихва към тях, считано от датата на плащането, когато бъде установено, че не поддържа икономическия размер на стопанството, за което е получил второто плащане по договора.

В случая съдът подробно е изследвал събраните по делото доказателства и най-вече установените при извършените проверки на място факти. Извършени са три проверки на място преди издаване на процесния АУПДВ – на 20.06.2017г.; 14.09.2017г.; 29.09.2017г. При нито една от тях не е установена имотът да се обработва, а напротив, констатациите не подкрепят подадените от производителя документи, че имотът се подготвя. В хода на съдебното обжалване на АУПДВ не са ангажирани доказателства, че имотът УПИ IX-55, кв.28 е бил засят, както е посочено в декларациите.

Ищецът твърди, че с посочените действия ответникът е **нарушил разпоредбите** на чл. 4, пар.1, б.е), чл.44, пар.4, б.в) и чл. 32, пар.2 б.iii от Регламен (ЕС) № 1307/2013 на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г. и на чл. 61, пар.2 и чл. 47, пар.4 от регламент (ЕС) № 1305/2013г. на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г.

В мотивите на решение от 19 юни 2014 г., по съединени дела

C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12 се посочва, че що се отнася до второто условие (нарушението на съюзното право и **достатъчно съществено**), Съдът е имал възможност да уточни, че достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза е установено, когато е налице явно и значително неспазване от държавата членка на ограниченията, които са наложени на нейното право на преценка, като факторите, които трябва да се вземат под внимание в това отношение са по-конкретно степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните власти (решение от 05.03.1996г. по съединени дела C-46/93 и C -48/93, т. 56, т.57 и т.58 и решение по дело C-452/06, EU: C: 2008: 565, т. 37). Следователно правото на преценка на държавата членка представлява важен критерий за установяване на наличието на достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза (решение по дело C-278/05, EU: C: 2007: 56, т. 72).

Ищецът твърди, че нарушението е достатъчно съществено, тъй като е извършено от ВАС – органът, който съгласно чл. 125, ал.1 КРБ осъществява върховен съдебен надзор.

В чл. 4, пар.1, б. е) от Регламен (ЕС) № 1307/2013 на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г. е дадено определение на „обработваема земя“, което означава земя, която се обработва за производството на култури, или площи, които са на разположение за производството на култури, но оставени под угар, включително площи, оставени под угар в съответствие с членове 22, 23 и 24 от Регламент (ЕО) № 1257/1999, с член 39 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 и с член 28 от Регламент (ЕС) № 1305/2013, независимо от това дали на тази земя са разположени оранжерии или подвижни или неподвижни навеси;

Член 44 от Регламен (ЕС) № 1307/2013 на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г. е озаглавен “Диверсификация на културите” и според чл.44, пар.4, б.в) „за целите на настоящия член „култура“ означава всяко едно от следните.... оставена под угар земя“.

В чл. 32, пар.2 б.iii. от Регламент (ЕС) № 1307/2013г. на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г е предвидено, че за целите на настоящия дял (дял III – Схема за основано плащане, схема за единно плащане на площ и свързани с тях плащания) „хектар, отговарящ на условията за подпомагане“ означава всяка площ, която през 2008 г. е дала право на плащане по схемата за единно плащане или по схемата за единно плащане на площ, предвидени съответно в дял III и дял I. от Регламент (ЕО) № 1782/2003, и която за времетраенето на съответното задължение на земеделския стопанин е площ, оставена под угар съгласно членове 22, 23 и 24 от Регламент (ЕО) № 1257/1999, съгласно член 39 от Регламент (ЕО) № 1698/2005 или съгласно член 28 от Регламент (ЕС) № 1305/2013.

Според чл. 61, пар.2 от Регламент (ЕС) № 1305/2013г. на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г., когато помощта се отпуска въз основа на стандартни разходи или допълнителни разходи и пропуснати приходи, държавите членки гарантират, че съответните изчисления са адекватни и точни, както и че са направени въз основа на метода за коректно, справедливо и доказуемо изчисление. За тази цел орган, който е функционално независим от органите, отговарящи за изпълнението на програмата, и който притежава подходящите експертни

знания, прави изчисленията или потвърждава адекватността и точността на изчисленията. В програмата за развитие на селските райони се включва удостоверение, потвърждаващо адекватността и точността на изчисленията.

В чл. 47, пар.4 от същия регламент е предвидено, че възстановяване на получената помощ не се изисква в случаите на форсмажорни и извънредни обстоятелства, както са определени в член 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, в чийто пар 2 е въведено, че за целите на финансирането, управлението и мониторинга на ОСП „непреодолима сила“ и „извънредни обстоятелства“ могат да бъдат признати по-специално в следните случаи: ...в) тежко природно бедствие, което е засегнало сериозно стопанството; г) случайно унищожение на постройките за животни на стопанството.

В случая от установените факти не би могло да се заключи, че е налице достатъчно съществено нарушение на правото на Съюза. Според мотивите на Решение от 5 март 1996 г. по съединени дела C-46/93 и C-48/93, решаващият критерий, за да се приеме, че дадено нарушение на общностното право е достатъчно съществено, е този на явно и значително неспазване от държава членка на границите, които са наложени на нейната свобода на преценка. В това отношение сред елементите, които компетентната юрисдикция може да вземе предвид, следва да се посочат степента на яснота и прецизност на нарушената правна норма, както и обхватът на свободата на преценка, която нарушената норма предоставя на националните или общностните органи, умисълът или непредпазливостта при неизпълнението на задължението, извинимият или неизвиним характер на евентуална грешка при прилагане на правото, както и обстоятелството, че поведението на общностна институция може да е допринесло за бездействие, за приемане или за запазване на национални мерки или практики, които противоречат на общностното право. При всички положения едно нарушение на общностното право е явно съществено, когато е продължило въпреки постановяването на решение, установяващо твърдното неизпълнение на задължение, на решение по преюдициално запитване или на трайно установена практика на Съда в конкретната област, от които е видно, че въпросното поведение съставлява нарушение.

На следващо място СЕС припомня, че когато за нарушение на общностното право отговорност носи държавата, действаща в област, в която разполага с широко правомощие за преценка за извършване на нормативен избор, признаването на право на обезщетение въз основа на общностното право е поставено в зависимост от условието, че разглежданото нарушение е достатъчно съществено. Определени обективни и субективни обстоятелства, които в рамките на националната правна система могат да бъдат свързани с понятието за вина, са също така релевантни при преценката дали дадено нарушение на общностното право е или не е достатъчно съществено. От посоченото следва, че задължението за обезщетяване на вредите, причинени на частноправни субекти, не може да бъде поставено в зависимост от изведено от понятието за вина условие, което надхвърля пределите на достатъчно съществено нарушение на общностното право.

Изискването за достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти, цели,

независимо от характера на съответния незаконосъобразен акт, да предотврати случаите, в които рискът от понасяне на вредите, които претендират засегнатите лица, накърнява способността на съответната институция да упражни в пълна степен правомощията си в обществен интерес, както в рамките на нормативната си дейност или на дейността, включваща упражняването на избор от областта на политическата икономия, така и в сферата на административните / правомощия, при това без да пренася върху трети лица тежестта на последиците от явни и неизвиними нарушения (вж. решения от 23 ноември 2011 г., S. /Съвет, T-341/07, EU: T: 2011: 687, т. 34 и цитираната съдебна практика, и от 25 ноември 2014 г., S. N. S. /Съвет, T-384/11, EU: T: 2014: 986, т. 51).

Не се установява достатъчно съществено нарушение на цитираните правни норми от директива 2006/112/ЕО.

От цитираните разпоредби е видно, че част от тях представляват легални дефиниции и не предоставят пряко права на частноправни субекти.

Разпоредбата на чл. 61, пар.2 е адресирана до държавите членки и също не създава пряко права за производителите.

В Регламент № 1305/2013г. се определят целите, за постигането на които следва да допринесе политиката за развитие на селските райони. В член 5 от Регланета са изброени приоритетите за развитието на селските райони. Държавите членки прилагат този регламент чрез програмите за подпомагане на развитието на селските райони. Държавите членки определят реда и условията за предоставяне на предвидените в него помощи, от което следва че общностните норми, които се твърди, че са нарушени не предоставят пряко права на частноправните субекти.

В чл.62, ал. 2 от Регламент (ЕС) № 1305/2013г. е въведено задължение за държавите членки да гарантират, че всички мерки за развитие на селските райони, които те възнамеряват да прилагат, са доказуеми и позволяват извършване на контрол.

В чл. 65 пар.1 от Регламент (ЕС) № 1305/2013г е предвидено, че държавите членки приемат всички закони, подзаконови и административни разпоредби в съответствие с член 58, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, за да се осигури ефективна защита на финансовите интереси на Съюза, а в пар.3 на същата разпоредба, че държавите членки гарантират, че за всяка програма за развитие на селските райони е създадена съответна система за управление и контрол по начин, който осигурява ясно възлагане и разделяне на функциите между управляващия орган и другите субекти.

Според член 58, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1306/2013, в рамките на общата селскостопанска политика държавите членки приемат всички необходими закони, подзаконови и административни разпоредби и вземат всички необходими мерки с оглед осигуряването на ефективна защита на финансовите интереси ои по специално: а) проверяват законността и редовността на операциите, финансирани от Фондовете; б) осигуряват ефективни превантивни мерки срещу измами, особено в областите с по-висок риск, които да имат възпиращ ефект, като вземат предвид разходите и ползите, както и пропорционалността на мерките; в) предотвратяват, разкриват и отстраняват нередности и измами; г) налагат санкции, които са

ефективни, възпиращи и пропорционални в съответствие с правото на Съюза, или ако такова не съществува, с националното право, и завеждат съдебни дела с тази цел, ако е необходимо; д) възстановяват неправомерните плащания с лихви и завеждат съдебни дела за целта, според случая. Държавите членки създават ефективни системи за управление и контрол, за да гарантират спазването на законодателството, уреждащо схемите за подпомагане на Съюза, целящи да се сведе до минимум рискът от нанасяне на финансови вреди на Съюза.

На следващо място, наличието на форсмажорно или извънредно обстоятелство относно процесния имот не е доказано. Относно нарушението на чл. 47, пар.2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013г. на ЕП и на Съвета от 17.12.2013г. не са представени доказателства, че договорът относно процесния имот не е изпълнен поради факта, че имотът е засегнат от твърдените в исковата молба наводнения. Няма нито едно твърдение в тази насока в хода на обжалването на АУПДВ, нито е налице такава констатация в съставените в хода на административното производство по издаването му официални свидетелстващи документи.

По изложените съображения, като съобрази установените по делото факти, съдът намира, че не е налице твърдяното от ищеца явно и съществено нарушение на ПЕС от страна на НАП и ВАС, поради което исковете като неоснователни и недоказани следва да бъдат отхвърлени изцяло.

Що се отнася до условието за наличие на **вреда** съгласно съдебната практика на СЕС - решение от 27 януари 1982 г., по дело 51/81, EU: C: 1982: 20, т. 9, решене от 13 ноември 1984 г., по дело 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 и 282/82, EU: C: 1984: 341, т. 9 и решение от 16 януари 1996 г. по дело T-108/94, EU: T: 1996: 5, т. 54) извъндоговорната отговорност на Съюза може да бъде ангажирана само, ако ищецът наистина е претърпял действителна и сигурна вреда. Ищецът трябва да докаже, че това условие е изпълнено (вж. решение от 9 ноември 2006 г. по дело C-243/05 P, EU: C: 2006: 708, т. 27) и по-специално да представи убедителни доказателства както за наличието, така и за размера на вредата (вж. решение от 16 септември 1997 г., по дело C-362/95 P, EU: C: 1997: 401, т. 31 и др.).

Ищецът твърди, че претърпените вреди са в общ размер 58817,97 лв, от които:

- 48892 лв. сумата по оставения в сила АУПДВ № 24/112808391/3/01/04/01 от 17.10.2018г. на директора на ОД на ДФЗ – Х.
- 1424,84 лв. – разноски, за които ищцата е осъдена с Решение № 703 от 13.11.2020г. по адм.д. № 271/2020г. по описа на Административен съд – Хасково;
- 100 лв. – разноски, за които ищцата е осъдена с Решение № 6950/09.06.2021г. по адм.д. № 13641/2020г.;
- 10 лв. – държавна такса за жалба пред Административен съд –Хасково;
- 2000 лв. - адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 1175/2018 по описа на Адм съд – Х.;
- 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 9378/2019г. по описа на ВАС;
- 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. №

271/2020г. по описа на АС –Хасково

- 391,13 лв. – държавна такса за касационна жалба пред ВАС;
- 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за защита по адм.д. № 13641/2020г. по описа на ВАС.

В случая не са представени доказателства за заплащане на сумата от 48892лв. от страна на ищеца. Не са представени доказателства, не са наведени и твърдения, юрисконсултското възнаграждение, което ищецът е осъден да заплати с решението на ВАС, да е заплатено, както и 1424,84 лв. – разноски, за които ищцата е осъдена с Решение № 703 от 13.11.2020г. по адм.д. № 271/2020г. по описа на Административен съд – Хасково.

Не е изпълнено и условието за наличие на причинно-следствена връзка. То е изпълнено, когато съществува непосредствена връзка като между причина и следствие между допуснатата от въпросната институция неправомерност и претендираната вреда — връзка, която ищецът трябва да докаже. Съюзът може да носи отговорност само за вреди, произтичащи достатъчно пряко от неправомерното поведение на съответната институция (вж. в този смисъл определение от 5 юли 2007 по дело C-255/06 P, непубликувано, EU: C: 2007: 414, т. 61). В случая, след като не се констатира неправомерност, не може да се говори и за причинна връзка.

С оглед изхода на производството, на основание чл. 10, ал.4 вр. с чл.2в, ал.3 от ЗОДОВ, съдът осъжда ищеца да заплати на ответника възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с отхвърлената част от иска, а в полза на юридическите лица се присъжда възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт, чийто размер не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. На ВАС следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. съгласно чл.25 от НЗПП, вр. с чл. 37 от ЗПП.

Относно твърдението в писменото становище на ищеца, че настоящето решение не следва да подлежи на обжалване пред ВАС, настоящата инстанция намира, че реда за обжалване на решението е предвидено в закона. Според чл. 2в, ал.1, т.1 ЗОДОВ, исквете за вредите, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз от правораздавателната дейност на ВАС, се разглеждат от съдилищата по реда на АПК, с който не е предвидено обжалване решения на административните съдилища пред ВКС. Според чл. 7 ал.2 ЗОДОВ, когато искът е предявен пред съд, който е ответник по иска, съдът изпраща делото на най-близкия родово компетентен административен, районен или окръжен съд. Делата се разглеждат като последна инстанция от съответния Върховен касационен съд или Върховен административен съд. ВАС може да стори, след като е сезиран с касационна жалба, но не и административният съд.

По изложените съображения, Административен съд София-град, Първо отделение, L. състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от А. И. Д. от [населено място], [община], област С.

З., иск срещу Върховния административен съд за присъждане на обезщетение за имуществени вреди от нарушаване правото на Европейския съюз (ЕС) в окончателното Решение № 6950 от 09.06.2021г. по адм.д. № 13641/2020г. по описа на ВАС, в размер на 58817,97 лв., както и на законната лихва в размер на 1535,93 лв. от датата на настъпване на вредите до датата на подаване на исковата молба, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА А. И. Д. от [населено място], [община], област С. З., да заплати на Върховния административен съд юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 (сто) лева.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: